

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ3626	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλιματική αλλαγή και υγεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, παρουσίαση εργασιών, προβολή video, συζητήσεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σεμινάριο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Μέσα από την παρακολούθηση του σεμιναρίου και την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών αναμένονται τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι σκέφτονται, αισθάνονται και ενεργούν σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτή. - Κατανόηση των επιμέρους ζητημάτων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και τις συνέπειές της για την υγεία και εξοικείωση με τα σχετικά εννοιολογικά πλαίσια. - Ικανότητα αναγνώρισης της σχέσης ψυχολογικών προβλημάτων και κοινωνικών προβλημάτων (σε επίπεδο κοινότητας) με προβλήματα που έχουν προκύψει από την κλιματική αλλαγή ή την προβολή σχετικών περιβαλλοντικών προβλημάτων ή απειλών. - Αναγνώριση των τρόπων με τους οποίους ο κλάδος της ψυχολογίας μπορεί να συμβάλλει στην κατανόηση των διαφορετικών αντιλήψεων γύρω από τα ζητήματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον γενικότερα. - Αναγνώριση των δυνατοτήτων συμβολής των ψυχολόγων στην ανάπτυξη προγραμμάτων που θα προετοιμάσουν τα άτομα και την κοινωνία για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και την υιοθέτηση υπεύθυνων συμπεριφορών.
Γενικές Ικανότητες
<p>Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να αποκτήσουν τις παρακάτω γενικές ικανότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών - αυτόνομη εργασία - εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον - παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών - σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον - άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - προαγωγή της ηθικής σκέψης και της συλλογικής ευθύνης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο θα εξετάσει ζητήματα που σχετίζονται με τη σχέση κλιματικής αλλαγής και υγείας, με επικέντρωση την ψυχική υγεία. Τα τρία πρώτα μαθήματα έχουν στόχο να εισάγουν τους συμμετέχοντες φοιτητές/τριες στην προβληματική του σεμιναρίου, με επισκόπηση των κύριων θεματικών, επιρροών και προσεγγίσεων που έχουν απασχολήσει τους μελετητές του πεδίου αυτού. Οι θεματικές των υπόλοιπων μαθημάτων θα αναπτύσσονται μέσα από παρουσιάσεις των φοιτητών πάνω σε άρθρα- μελέτες ενδεικτικά για κάθε θεματική, στα οποία θα έχουν προετοιμαστεί οι φοιτητές ώστε να ακολουθεί διάλογος.

Θεματικές ενότητες:

1. Εισαγωγή: παρουσίαση σεμιναρίου και βασικών εννοιών, γνωριμία συμμετεχόντων, συζήτηση
2. Αντιλήψεις για την υπερθέρμανση του πλανήτη και την κλιματική αλλαγή
Κοινές αντιλήψεις, στάσεις κι αναπαραστάσεις γύρω από την κλιματική αλλαγή, σχέση αντιλήψεων και συμπεριφοράς.
3. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία
Οι επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, των φυσικών καταστροφών και των ακραίων θερμοκρασιών στον κόσμο, στην Ελλάδα και στην Κρήτη.
4. Παράγοντες που διαμορφώνουν την αντίληψη των περιβαλλοντικών ρίσκων
5. Ένα παγκόσμιο πρόβλημα με τοπικές ερμηνείες: η επιρροή του πολιτισμού
6. Ευαλωτότητα, κοινωνική και γεωγραφική ανισότητα
7. Νέοι, παιδιά και διαγενεακή δικαιοσύνη
8. Οικολογικές απειλές και συναισθήματα
9. Σκεπτικισμός και άρνηση της κλιματικής αλλαγής
10. Προσαρμογή κι ανθεκτικότητα
11. Δράση για το περιβάλλον
12. Επικοινωνία της κλιματικής αλλαγής
13. Η συμβολή της ψυχολογίας στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο (δια ζώσης εκπαίδευση). Οι συναντήσεις θα περιλαμβάνουν διαλέξεις, προβολή video, συζητήσεις και παρουσίαση εργασιών. Οι φοιτητές θα προετοιμάζουν παρουσιάσεις με στόχο την κατανόηση και σύνοψη επιστημονικών μελετών και την κριτική αξιολόγηση διαφορετικών προσεγγίσεων.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-Learn.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραδόσεις μαθήματος με συμμετοχή φοιτητών	39 ώρες (13 διαλέξεις x 3 ώρες)
	Τελική εργασία κι αυτοτελής μελέτη	63 ώρες

	Εβδομαδιαίες ασκήσεις για το σπίτι	24 ώρες
	Προετοιμασία παρουσιάσεων	24 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες (6 ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσιάσεις εργασιών (30%) Συμμετοχή στις συζητήσεις (20%) Γραπτή εργασία (50%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΗ

Leichenko, R. και K. O'Brien (2022) Κλίμα και Κοινωνία: μετασχηματίζοντας το μέλλον. (Θ. Βασιλείου: μετ, Ν. Δεμερτζής: επ.), Αθήνα: Παπαζήσης

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Adger, W. N., Barnett, J., Brown, K., Marshall, N., & O'brien, K. (2013). Cultural dimensions of climate change impacts and adaptation. *Nature climate change*, 3(2), 112-117.

Brosch, T. (2021). Affect and emotions as drivers of climate change perception and action: A review. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 42, 15-21.

Clayton, S., & Manning, C. (Eds.). (2018). *Psychology and climate change: Human perceptions, impacts, and responses*. Academic Press.

Cunsolo, A., & Ellis, N. R. (2018). Ecological grief as a mental health response to climate change-related loss. *Nature Climate Change*, 8(4), 275-281.

Deivanayagam, A. T. et al (2023). Climate change, health, and discrimination: action towards racial justice. *Lancet*, 401(10370), 5-7.

Folke, C., Carpenter, S. R., Walker, B., Scheffer, M., Chapin, T., & Rockström, J. (2010). Resilience thinking: integrating resilience, adaptability and transformability. *Ecology and society*, 15(4).

Lee, T. M., Markowitz, E. M., Howe, P. D., Ko, C. Y., & Leiserowitz, A. A. (2015). Predictors of public climate change awareness and risk perception around the world. *Nature climate change*, 5(11), 1014-1020.

Luo, Y., & Zhao, J. (2021). Attentional and perceptual biases of climate change. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 42, 22-26.

Middleton, J., Cunsolo, A., Jones-Bitton, A., Wright, C. J., & Harper, S. L. (2020). Indigenous mental health in a changing climate: a systematic scoping review of the global literature. *Environmental Research Letters*, 15(5), 053001.

Moser, S. C. (2010). Communicating climate change: history, challenges, process and future directions. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 1(1), 31-53.

Ojala, M. (2012). Regulating worry, promoting hope: How do children, adolescents, and young adults cope with climate change? *International Journal of Environmental and Science Education*, 7(4), 537-561.

Panu, P. (2020). Anxiety and the ecological crisis: An analysis of eco-anxiety and climate anxiety. *Sustainability*, 12(19), 7836.

- Pearson, A. R., Schuldt, J. P., & Romero-Canyas, R. (2016). Social climate science: A new vista for psychological science. *Perspectives on Psychological Science*, 11(5), 632-650.
- Reser, J. P., & Swim, J. K. (2011). Adapting to and coping with the threat and impacts of climate change. *American Psychologist*, 66(4), 277.
- Rosa, C. D., Profice, C. C., & Collado, S. (2018). Nature experiences and adults' self-reported pro-environmental behaviors: The role of connectedness to nature and childhood nature experiences. *Frontiers in psychology*, 9, 1055.
- Sanson, A. V., Van Hoorn, J., & Burke, S. E. (2019). Responding to the impacts of the climate crisis on children and youth. *Child Development Perspectives*, 13(4), 201-207.
- Steg, L. (2016). Values, norms, and intrinsic motivation to act proenvironmentally. *Annual Review of Environment and Resources*, 41(1), 277-292.
- Suh, S. M., Chapman, D. A., & Lickel, B. (2021). The role of psychological research in understanding and responding to links between climate change and conflict. *Current Opinion in Psychology*, 42, 43-48.
- Swim, J., Clayton, S., Doherty, T., Gifford, R., Howard, G., Reser, J., ... & Weber, E. (2009). Psychology and global climate change: Addressing a multi-faceted phenomenon and set of challenges. A report by the American Psychological Association's task force on the interface between psychology and global climate change. American Psychological Association, Washington.
- Swim, J. K., Stern, P. C., Doherty, T. J., Clayton, S., Reser, J. P., Weber, E. U., ... & Howard, G. S. (2011). Psychology's contributions to understanding and addressing global climate change. *American psychologist*, 66(4), 241.
- Van der Linden, S., Maibach, E., & Leiserowitz, A. (2015). Improving public engagement with climate change: Five "best practice" insights from psychological science. *Perspectives on psychological science*, 10(6), 758-763.
- Vaughan, E. (1993). Individual and cultural differences in adaptation to environmental risks. *American Psychologist*, 48, 673-680.
- Weber, E. U. (2010). What shapes perceptions of climate change?. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 1(3), 332-342.
- Whitmarsh, L. (2011). Scepticism and uncertainty about climate change: Dimensions, determinants and change over time. *Global environmental change*, 21(2), 690-700.
- Wolf, J., & Moser, S. C. (2011). Individual understandings, perceptions, and engagement with climate change: insights from in-depth studies across the world. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 2(4), 547-569.
- Wong-Parodi, G., & Feygina, I. (2020). Understanding and countering the motivated roots of climate change denial. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 42, 60-64.